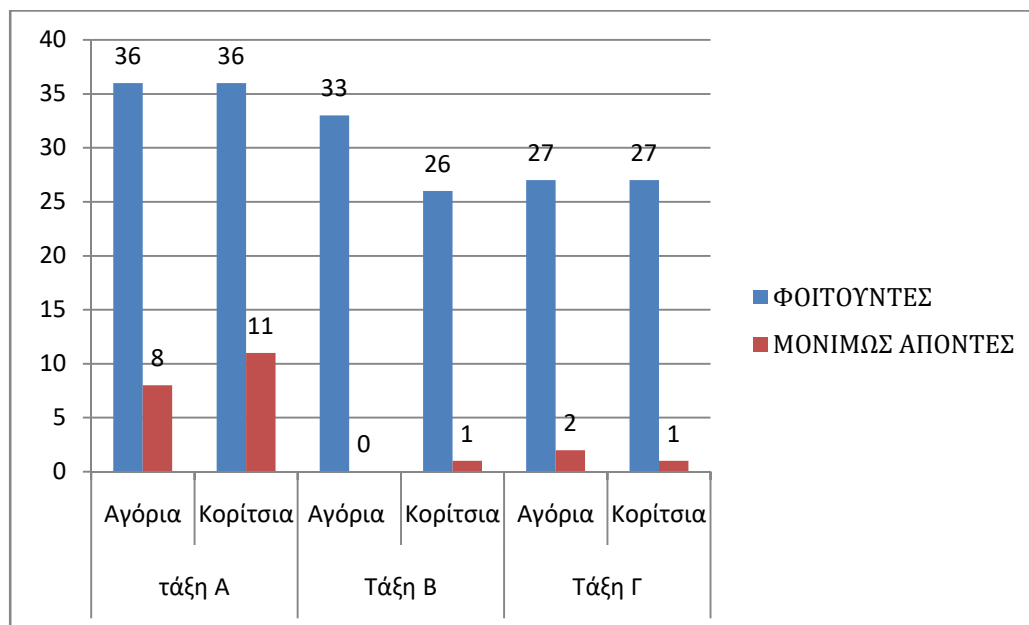

ΜΕΡΟΣ Α: ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ: ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΦΟΙΤΟΥΝΤΩΝ - ΜΟΝΙΜΩΝ ΑΠΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑΞΗ, ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ Η ΟΧΙ ΑΠΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΡΟΜΑ.

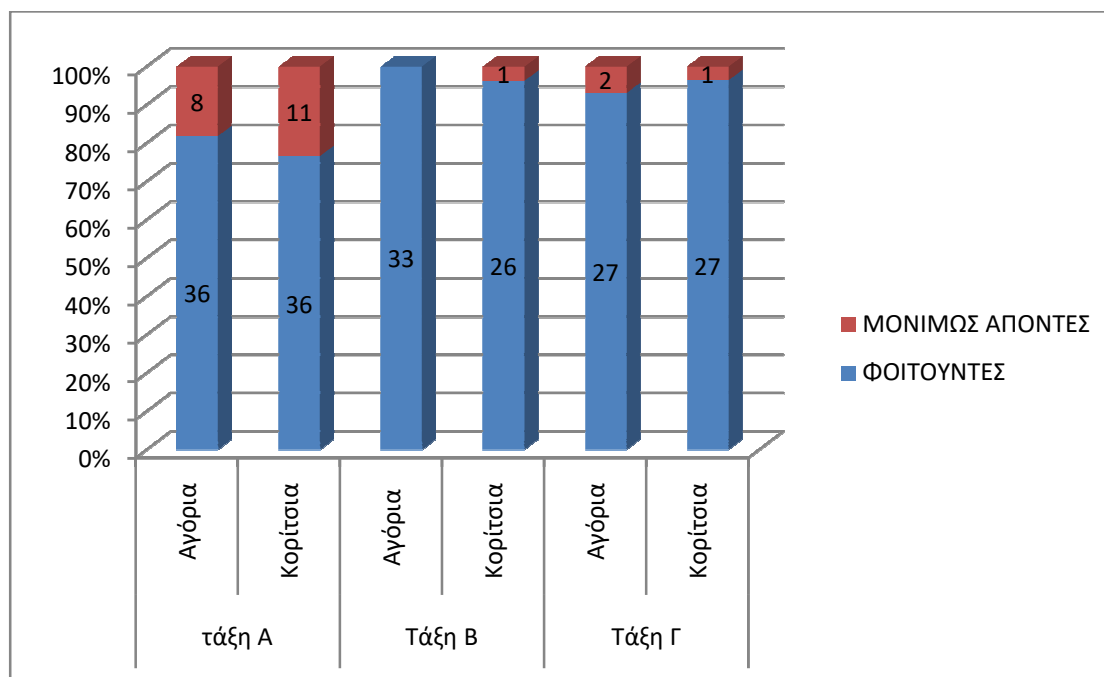
Γράφημα 1: Ραβδόγραμμα φοιτούντων και μονίμων απόντων κατά τάξη και φύλο

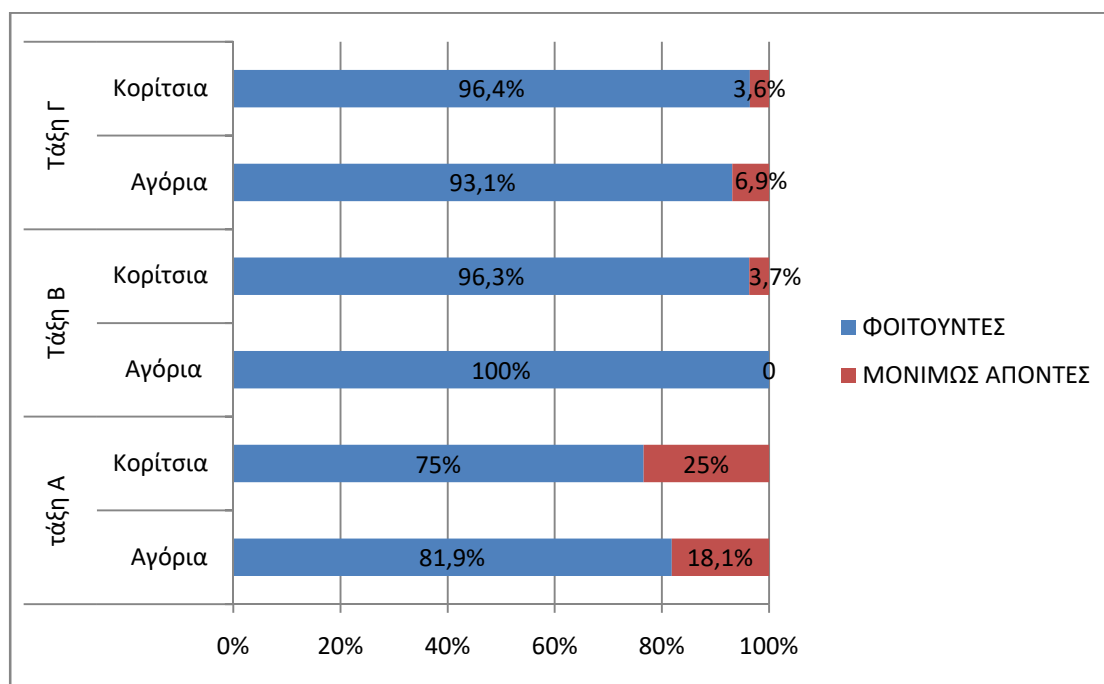
Στο παραπάνω διάγραμμα στην κορυφή κάθε στήλης εμφανίζεται ο αριθμός μαθητών που ανήκουν στην αντίστοιχη κατηγορία.

Παρατηρούμε ότι ο αριθμός των μονίμων απόντων είναι σημαντικός μόνο στην Α τάξη και οφείλεται σε μαθητές που ενώ εγγράφηκαν ποτέ δεν εμφανίστηκαν.

Γράφημα 2: Αριθμός και ποσοστά φοιτούντων και μονίμων απόντων κατά τάξη και φύλο

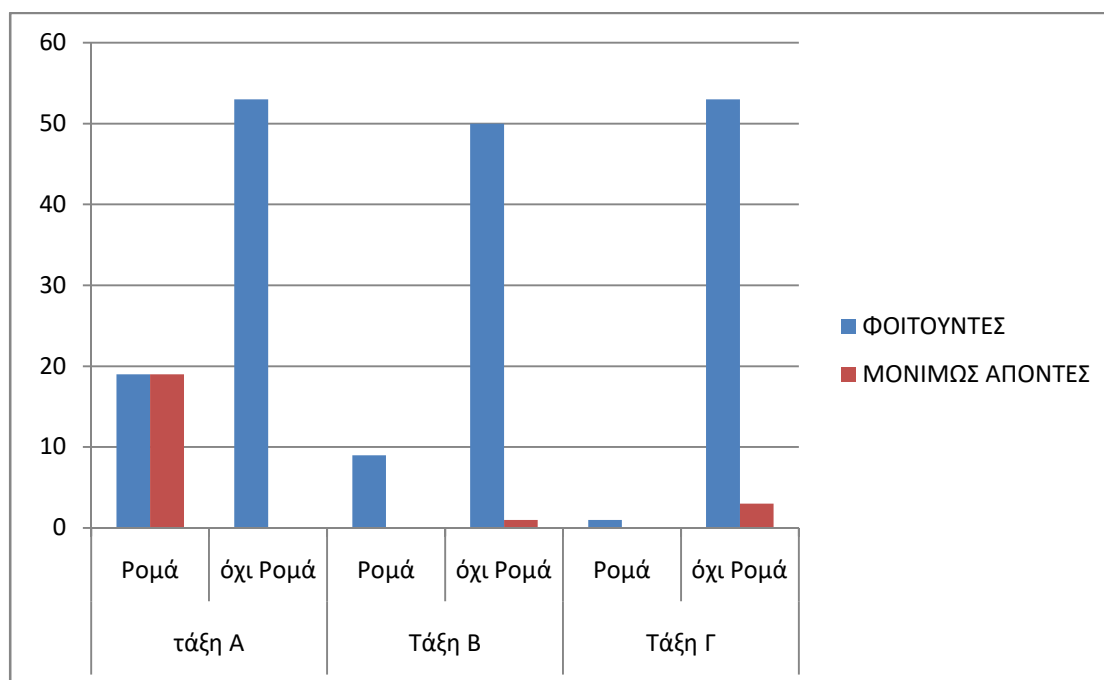

Γράφημα 3: Ποσοστά φοιτούντων και μόνιμων απόντων κατά τάξη και φύλο

Το ποσοστό των μόνιμων απόντων στην Α τάξη είναι ελαφρώς μεγαλύτερο στα κορίτσια.

Γράφημα 4: Αριθμός φοιτούντων και μόνιμων απόντων που ανήκουν ή όχι σε οικογένειες Ρομά

Παρατηρούμε ότι στην Α τάξη όλοι οι μόνιμοι απόντες είναι Ρομά και από τα παιδιά Ρομά που έχουν εγγραφεί στο σχολείο μας φοιτούν ακριβώς τα μισά.

Στη Β τάξη όλοι οι μαθητές Ρομά που έχουν εγγραφεί φοιτούν και μόνο ένα κορίτσι που δεν ανήκει σε οικογένεια Ρομά ενώ εγγράφηκε στο σχολείο μας ερχόμενο με μεταγραφή από άλλο σχολείο ουδέποτε εμφανίστηκε.

Στη Γ τάξη το μικρό ποσοστό μαθητών μονίμων απόντων που εμφανίστηκε οφείλεται σε παιδιά οικογενειών μεταναστών που οι οικογένειές τους έφυγαν για άλλη Χώρα.

ΜΕΡΟΣ Β : ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΡΡΟΗΣ

Στόχος μας είναι η ποιοτική διερεύνηση των παραγόντων που επιδρούν στην εγκατάλειψη της φοίτησης στο σχολείο μέσω συνεντεύξεων με ανοικτά ερωτήματα στους μαθητές Ρομά που ήδη φοιτούν (επειδή ως ομάδα είναι περισσότερο ευάλωτοι στην εγκατάλειψη του σχολείου) και σε όποιους άλλους μαθητές σημειώνουν αυξημένο αριθμό απουσιών.

Στη συνέχεια θα γίνει επεξεργασία των απαντήσεών τους με κατηγοριοποίηση των παραγόντων που θα εντοπιστούν σε ατομικούς, οικογενειακούς, κοινωνικούς, σχολικούς ή άλλους.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: Σχηματίσαμε ερωτηματολόγιο συνέντευξης με ανοικτά ερωτήματα και σε καθένα προσθέσαμε τη δυνατότητα διευκρινιστικής ερώτησης που μπορεί να απευθύνει ο εκπαιδευτικός με στόχο να διερευνήσουμε σε βάθος και να κατανοήσουμε τις απόψεις των μαθητών που συμμετείχαν στην έρευνα. Στόχος μας είναι να διερευνήσουμε τη στάση των παιδιών αυτών απέναντι στο σχολείο όπως αναδεικνύεται μέσω απαντήσεων που εδράζονται σε εμπειρίες, σε βιώματα και σε βαθύτερες πεποιθήσεις των οικογενειών τους. ώστε να ανιχνεύσουμε πιθανόν νέες διαστάσεις του ζητήματος και τα εξηγήσουμε την ύπαρξη περιπτώσεων σχολικής διαρροής (εκείνων των παιδιών που ανήκουν σε οικογένειες της ίδιας πληθυσμιακής ομάδας με τους ερωτώμενους και δεν εμφανίστηκαν ποτέ στο σχολείο).

Θα αναλύσουμε τις απαντήσεις στα ανοικτά ερωτήματα χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης περιεχομένου. Θα καταγράψουμε αρχικά τις απαντήσεις όλων των ερωτώμενων σε κάθε ερώτημα. Θα δημιουργήσουμε υποθέματα μέσω μιας αρχικής ομαδοποίησης των απαντήσεων σε υποθέματα σε κάθε ερώτημα με στόχο την αναζήτηση όλων των διαστάσεων που διατυπώθηκαν.

Στη συνέχεια μέσω ενός δενδροδιαγράμματος και θα παρουσιάσουμε τα ευρήματα που προκύπτουν.

Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήσαμε ως ερευνητικό εργαλείο είναι το ακόλουθο:

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΡΟΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΡΡΟΗΣ

Ερώτηση 1: Για ποιο λόγο εσύ θεωρείς ότι κάποιοι μαθητές Ρομά διαρρέουν από το σχολείο;

Απάντηση:

Διευκρινιστική ερώτηση:

Απάντηση:

Ερώτηση 2: Ποια είναι η γνώμη των γονιών σας για το σχολείο;

Απάντηση:

Διευκρινιστική ερώτηση:

Απάντηση:

Ερώτηση 3: Πιστεύετε ότι οι παρεχόμενες γνώσεις από το σχολείο μπορούν να βελτιώσουν την μελλοντική οικονομική σας θέση;

Απάντηση:

Διευκρινιστική ερώτηση:

Απάντηση:

Ερώτηση 4: Ποια η θέση των γονέων σας για το ίδιο θέμα;

Απάντηση:

Διευκρινιστική ερώτηση:

Απάντηση:

Ερώτηση 5: Πώς φαντάζεστε το επαγγελματικό σας μέλλον σε 10 χρόνια από τώρα;

Απάντηση:

Διευκρινιστική ερώτηση:

Απάντηση:

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ:

Στο 1ο ερώτημα: Για ποιο λόγο εσύ θεωρείς ότι κάποιοι μαθητές Ρομά διαρρέουν από το σχολείο; Διατυπώθηκαν οι ακόλουθες απαντήσεις:

- (κορίτσι) Φταίνε οι γονείς που συνήθως είναι αγράμματοι, δεν υπάρχει ενθάρρυνση από την οικογένεια
- (κορίτσι) Αδιαφορούν, ενδιαφέρονται για βόλτες και παιχνίδια
- (κορίτσι) Δεν τους νοιάζει, δεν ενδιαφέρονται, έρχονται στην αρχή του σχολικού έτους αλλά γρήγορα βαριούνται, δεν πιστεύουν ότι θα τους βοηθήσει χρηματικά στο μέλλον
- (αγόρι) Δεν οφείλεται σε καθηγητές, ούτε στο περιβάλλον του σχολείου. Όμως δεν γνωρίζει το γιατί.
- (αγόρι) Οι γονείς δεν αφήνουν τα παιδιά να πάνε σχολείο διότι τα χρησιμοποιούν σε δουλειές, άλλη αιτία είναι ότι τα παιδιά βλέπουν αυστηρό μαθησιακό περιβάλλον στο σχολείο και μετά από λίγο καιρό φεύγουν
- (κορίτσι) βαρεμάρα, όχι πίεση από γονείς. Έλλειψη σκέψης για το μέλλον
- (αγόρι) φόβος λόγω μπουλινγκ, αγράμματοι γονείς και αδιάφοροι

Στο 2ο ερώτημα: Ποια είναι η γνώμη των γονιών σας για το σχολείο;

- (κορίτσι) Λένε συνέχεια ότι θέλουν να τελειώσω το Λύκειο, υπάρχει καθημερινή ενθάρρυνση, θέλουν σπουδές.
- (κορίτσι) Ο μπαμπάς μου θέλει οπωσδήποτε να έρχομαι, με φέρνει ο ίδιος, δεν με αφήνει χωρίς σχολείο, (η μαμά μου έχει πεθάνει).
- (κορίτσι) θέλουν πολύ να έρχομαι. Και να μην θέλω, με πιέζουν να έρθω
- (αγόρι) Να πάμε σχολείο, να πάρουμε ένα χαρτί ώστε να πιάσουμε μια καλή δουλειά
- (αγόρι) Ο μπαμπάς μου λέει: «οι καθηγητές σε αγαπάνε, να πηγαίνεις». Δεν θέλει να μπλέξω με παρέες καπνιστών και θέλει να γίνει κάτι σπουδαίο στη ζωή μου μακριά από ναρκωτικά. (η μαμά μου έχει πεθάνει).
- (κορίτσι) θέλουν για μένα ένα καλύτερο μέλλον και θέλουν να συνεχίσει το σχολείο
- (αγόρι) Θέλουν πολύ να μορφωθώ και πιέζουν και επιμένουν. Αν δεν ήταν οι γονείς δεν θα ερχόμουν σχολείο.

Στο 3ο ερώτημα: Πιστεύετε ότι οι παρεχόμενες γνώσεις από το σχολείο μπορούν να βελτιώσουν την μελλοντική οικονομική σας θέση;

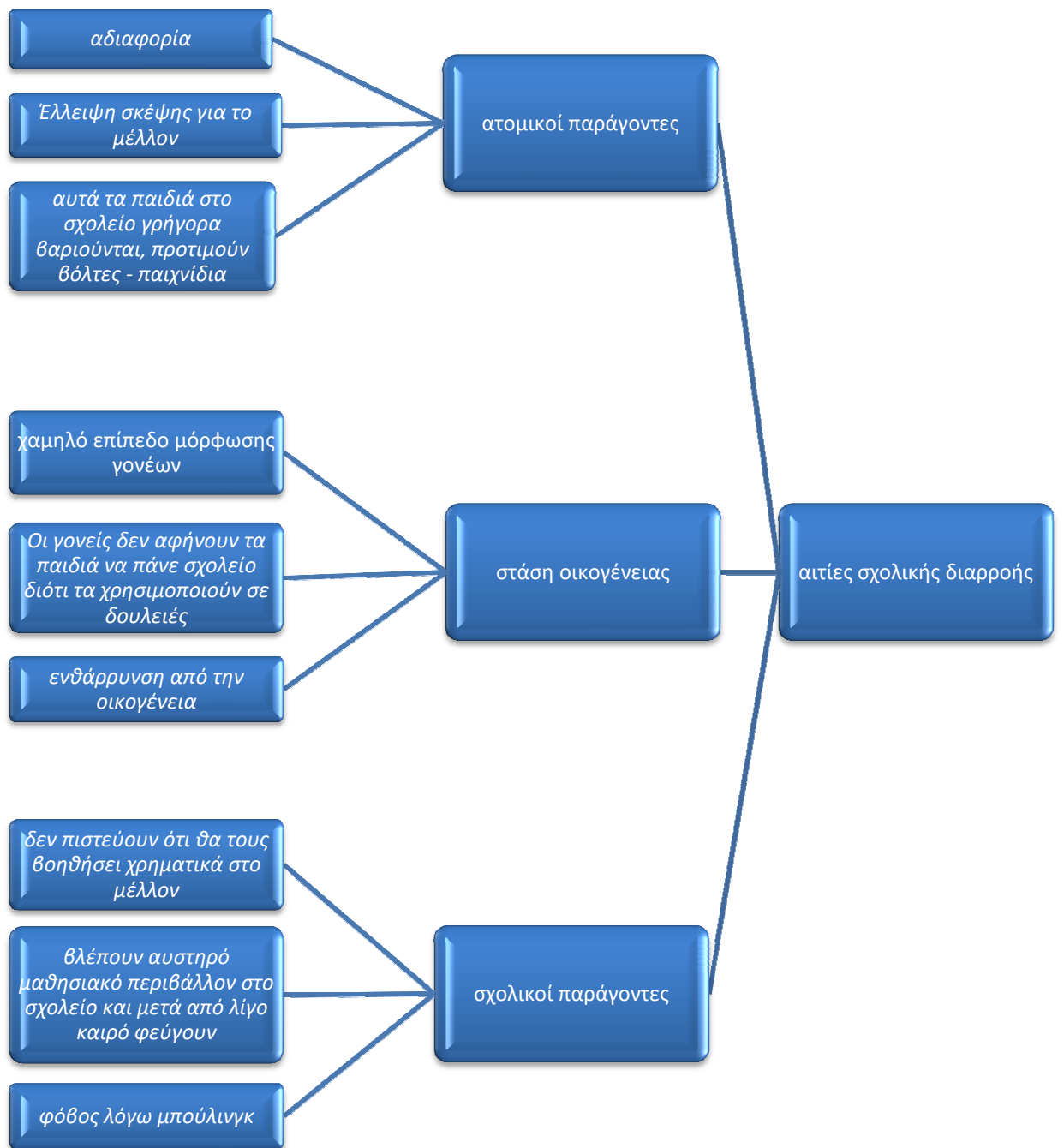
- (κορίτσι) **Ναι**, αλλιώς γιατί να έρχομαι
- (κορίτσι) **Οπωσδήποτε ναι**
- (κορίτσι) **Οπωσδήποτε ναι**
- (αγόρι) **Βέβαια**
- (αγόρι) Ναι γιατί αυτό άλλωστε έρχομαι
- (κορίτσι) **Αρκετά ως πολύ**
- (αγόρι) **Αρκετά ως πολύ.**

Στο 4ο ερώτημα: Ποια η θέση των γονέων σας για το ίδιο θέμα;

- (κορίτσι) Ακριβώς η ίδια
- (κορίτσι) Ίδια γνώμη
- (κορίτσι) Ίδια γνώμη
- (αγόρι) Το ίδιο
- (αγόρι) Ακριβώς ίδια γνώμη και ακόμη παραπάνω
- (κορίτσι) Συμφωνούν, η άποψή τους είναι ίδια.
- (αγόρι) Συμφωνούν, έχουν ίδια γνώμη.

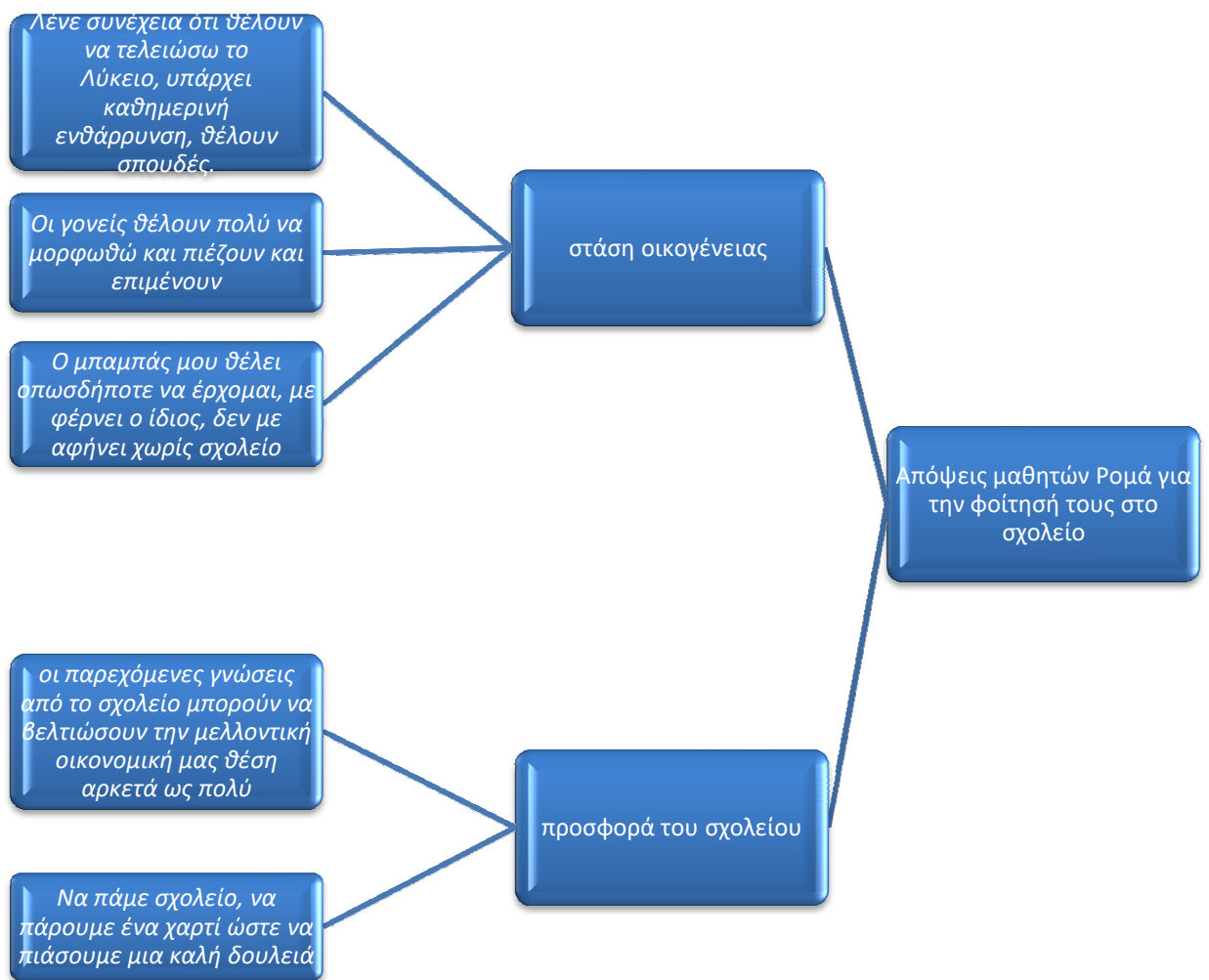
Στο 5ο ερώτημα: Πώς φαντάζεστε το επαγγελματικό σας μέλλον σε 10 χρόνια από τώρα;

- (κορίτσι) Να έχω γίνει αστυνομικός
- (κορίτσι) Να ασχοληθώ με την κομμωτική, να ανοίξω δικό μου κομμωτήριο, όχι υπάλληλος
- (κορίτσι) Δεν έχω σκεφτεί κάτι συγκεκριμένο
- (αγόρι) Άγνωστο ακόμα, αλλά μάλλον μου αρέσει να γίνω λογιστής.
- (αγόρι) Να γίνω δικηγόρος, ή ό, τι μου προτείνει ο μπαμπάς μου που νοιάζεται για το καλό μου. Το ίδιο ήθελε και η συγχωρεμένη η μάνα μου
- (κορίτσι) μανικιούρ- πεντικιούρ, ήρεμη ζωή, να έχω σπίτι δικό μου
- (αγόρι) Θα ήθελε δικηγόρος, όμως αναγνωρίζει ότι είναι σχεδόν αδύνατον. Πιο ρεαλιστικό ποδοσφαιριστής.

Σχήμα 1: Δενδροδιάγραμμα (αιτίες σχολικής διαρροής που προκύπτουν από τις απαντήσεις των μαθητών στις ερωτήσεις)

Σχήμα 2: Δενδροδιάγραμμα (αιτίες της φοίτησης των μαθητών Ρομά στο σχολείο σύμφωνα με τις απαντήσεις των μαθητών στις ερωτήσεις)

Συμπερασματικά διαπιστώνεται ότι υπάρχουν αρκετά εμπόδια φοίτησης σε Ρομά μαθητές, διότι έχουν ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες, επειδή αφ' ενός δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στο σχολικό περιβάλλον και αφ' ετέρου αντιμετωπίζουν δυσκολίες

στον γραπτό λόγο. Συγκεκριμένα, η οργάνωση της σχολικής κοινότητας και ο κανονισμός λειτουργίας της σχολικής μονάδας δεν προσιδιάζουν της κουλτούρας τους.

Επίσης, η χρήση της γραφής και η χρησιμότητά της είναι έξω από τον τρόπο με τον οποίο είναι οργανωμένη η κοινωνία τους. Ως δίγλωσσοι δε, δυσκολεύονται ακόμα περισσότερο να μάθουν να μιλούν και να γράφουν σωστά τα ελληνικά, έχοντας να αντιμετωπίσουν την εκμάθηση δεύτερης γλώσσας και επιπλέον τη διάκριση ανάμεσα στον προφορικό και τον γραπτό λόγο. Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι να εγκαταλείπουν συχνά το σχολείο και να μην εντάσσονται στην ευρύτερη κοινωνία, διότι επιλέγουν να ζουν βάσει της δικής τους κουλτούρας, οπότε στερούμενοι κινήτρων για εξέλιξη και προσαρμογή περιθωριοποιούνται (Γκανά, Σταθοπούλου, & Γκόβαρης, 2012 · Παπαχρήστος, Σκούρτου, & Σπαντιδάκης, 2012).